

Sarah Bakewell: At the Existentialist Café***Freedom, Being & Apricot Cocktails***

London, Vintage 2017. 440 s.

Knihu Sarah Bakewellové *V existencialistické kavárně. Svoboda, bytí & meruňkové koktejly*, jež vyšla v loňském roce, by neměl bez bližšího povšimnutí pominout nikdo, koho zajímá nejen vrchol francouzského existencialismu v polovině minulého století, ale také jeho vzdálenější inspirace, bezprostřední zdroje a rovněž soudobé ohlasy. Kniha má opravdu široký záběr, obsahuje mnoho originálních postřehů, pevně však drží zvolenou argumentační linii. Její autorka si získala uznání již svou biografií Michela de Montaigne, pro niž zvolila rovněž neobvyklý titul, totiž *Jak žít neboli Montaigneův život v jedné otázce a dvaceti pokusech o jednu odpověď*.¹

Její nová, zde anotovaná kniha představuje rovněž biografii *sui generis*: nikoli biografii jednoho či vícero myslitelů a myslitelék, řazených encyklopedicky k proudu převážně poválečného francouzského existencialismu, nýbrž osobitý způsob filosofického uchopení historického vývoje existencialismu – myšlenkového proudu, jenž začasté uchvátil, stejně jako mnohdy pobouřil své současníky. Autorka neskřívá své sympatie k této filosofii, zůstává však neméně sympaticky kritická: její analýza historie existencialismu, jeho zdrojů, jeho vlivu, blízkého i vzdáleného, to vše pro ni není jen objektem akademického psaní, představuje to rovněž způsob, jak se vyrovnávat se sebou samou, se svým postojem k filosofii vůbec, k vlastní hrdinům svého filosofického dospívání a života.

George Steiner zmiňuje ve svém úvodu k soubornému vydání statí anglické filosofky Iris Murdochové (1919–1999), že pro ni byly filosofie a literatura neoddělitelně spjaty.² Neplatí to ovšem jen pro Iris Murdochovou – a nejen v jejím vlastním existencialistickém období, v němž se zabývala jako jedna z prvních filosofek Sartrovou filosofií –, ale nepochybně i pro nejnámější představitele zejména francouzského existencialismu, Jeana-Paula Sartra, Simone de Beauvoirovou a Alberta Camuse. A zdá se koneckonců, že to platí rovněž pro autorku zde anotované *Existencialistické kavárny*. To jí ovšem nikterak nebrání v dostatečně zasvěceném uvedení do problematiky vlastních filosofických zdrojů existencialismu. Jak těch vzdálenějších (Kierkegaard, Brentano, Nietzsche), tak oněch bezprostředních (Husserlova fenomenologie a Heidegger v období *Sein und Zeit*). Čtenáře autorčiny hodnotící a kritické, byť ne vždy jednoznačně sympatické soudy, vztahující se ne-

1 Bakewell, S., *How to Live: Or a Life of Montaigne in One Question and Twenty Attempts at an Answer*. London, Chatto & Windus 2010.

2 Steiner, G., Foreword. In: Murdoch, I., *Existentialists and Mystics. Writings on Philosophy and Literature*. Ed. P. Conradi. London, Penguin Books 1999, s. X.

jen ke „kouzelníkovi z Messkirchenu“, nýbrž i k řadě dalších postav nedávné filosofické historie, nepochybně právem zaujmou.

Obsah knihy je bohatý, stručná anotace ho ani zdaleka nemůže postihnout. Budiž zde tedy alespoň uvedeno, že české čtenáře jistě potěší, že v knize Sarah Bakewellové nechybí Jan Patočka, jenž je zmiňován nejen kvůli svému blízkému vztahu k Husserlovi a Heideggerovi, nýbrž i kvůli svému bytostnému směřování ke svobodě. Právě svoboda totiž zůstává pro Sarah Bakewellovou ústředním *leitmotivem* života a díla všech hlavních postav zejména francouzského existencialismu. Postihuje ho především ve své charakteristice Jeana-Paula Sartra a Simony de Beauvoirové, vůči níž autorka projevuje obzvláštní pochopení a uznání.

Knihla představuje rovněž dobrou technickou pomůcku – díky své sice vybrané, ale dostatečně obsáhlé bibliografii, poznámkovému aparátu a rejstříku.

Petr Horák